

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 31. Morietur in peccato, qui illud, vt Pharao mare ingreditur eiusque manibus occidetur, velut Saul Amalecitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

et ipse contra Deum patrat, quin damni proxi-
 mo illati. Ne differas in diem Sabbat, diem quie-
 tis, horam mortis ultimam: quando iam sensus fa-
 tiga i contabescunt, intellectus humoribus op-
 pressus, qui caput conturbant, victus succumbet.
 Lethargia voluntas obdormiscet quasi sepiam
 movere incapax, infirmita consideret, dissolutione
 & fortissima pusillitate obruta elanguescet:
 D.Ga. *Memento te (ait D.) reg. ad conscientiam suam epilo-
 gium, quid veritas dicat. Orare ne fiat fuga vestra
 huiusmodi vel Sabbato. Per legis quippe mandatum, am-
 bulare longius Sabbato non licet. Hyems quoque ad
 ambulandum impedimento est, quia gressus ambu-
 lantium corporis frigoris adstringit. An ergo Oratez
 ne fiat fuga vestra huiusmodi vel Sabbato. Ac si aperte
 dicat: Videte ne tunc queratis potentiam vestra fugie-
 re, quando iam non licet ambulare: Illud ergo tem-
 pus quo fugere non licet, modo debet cogitari, dum
 licet. Illa hora nostri exitus est. semper inuenienda, ista
 Rex optatoris nostri admonitio, ante mentis ocu-
 los semper est ponenda, qui ait: Vigilate utique,
 quia nescitis diem neque horam.*
 Hoc eodem argumento conatus est D. Greg.
 ad mentem revocare saniorum Venantium, qui
 monachus cuculum exuerat, factis Cancellarius
 Italiae, salutis anime suae profusus incurtus, &
 prefaeta Christi verba perpendens tandem conclu-
 dit: In huiusmodi ergo vel Sabbato fugere conatur, qui
 iam districti iudicis, tunc appetit fugere, quando
 ei iam non licet ambulare. In eo vero quod Do-
 minus ait non differendam fugam de inimicis in
 Sabbatum, tangere illum opinor illud, quod ipse
 decreverat, quando populo de caelo pluit manna
 in alimentum, panemque quotidianum: praecipit
 enim Moysi, cunctum populum praemoneret: ex
 eo quod Sabbatum, dies esset quietis, nemo differ-
 ret colligere manna in sui alimentum usque in
 diem Sabbati: illo quippe die non inueniretur, sed
 prouidi die illud colligerent antecedens, nempe
 Venetis: *Requies Sabbati sanctissima est Domino
 eras, quodcumque operandum est facite. Qui obe-
 dientes inuenit, ita fecerunt, ut Moyses dixerat,
 & fuit illis abunde proculum. Erant autem & ali-
 qui partim creduli, qui dicerent: eras quoque dabi-
 tur oportunitas: licet enim sit dies quietis, licet
 nihilominus nobis de cibo manna pro ihere, & se-
 del. los doluerunt, egressi quippe ut colligerent,
 manna non inuenierunt: Venitque s. prima die & e-
 gressi de populo non inuenierunt. Vacui domum re-
 dierunt. Conceptus est hic D. Gregor. Nysen. O
 mortis hora, tempusque inlirmitatis: hoc enim di-
 citur dies quietis: constat etenim nihil tunc tem-
 poris iam desiderare oportum, nam partim quiesce-
 Hieron. Bapt. de Lanua Tom. 11.*

re, ad hoc intenditur ut dormiat, ad hoc amouent,
 strepitum, domum familiamque compefcunt, ad
 hoc inungunt tempora, ut parum conquefcant.
 Ne quiesco, mereris in illam horam animae tuae
 colligere, ne cessata: fieri enim potest, ut egressus
 non inuenias, vacuique te redire in periticas:
 Quere Domini dum inuenis potest, inuocare
 eum dum prope est. Interim dum iam sunt animae
 pedes, intellectus, sensus, voluntas: qua te Deum,
 tuumque subsidium. Interim dum vales iudicio,
 memoria recentis: sensibus integris, Deum inuoca:
 si enim differas usque dum omnia obtunduntur,
 tu vero magis ut quiescas quam ut labores ido-
 neus sis: maxime periclitaris.

§ 31. Morietur in peccato, qui illud, ut Pharaon
 mare ingrediatur eiusque manibus occidetur,
 velut Saul Amalec.

D. Emum ait David: *Cognoscetur Dominus in
 dicta faciens, in operibus manuum suarum. Sal. 9.
 comprehensus est peccator. Opera manuum
 eius sunt peccata & fraudes, quas orditur, iniqui-
 tatum. Ut arbitror tangit vates rex illud quod
 Spiritus S. narrat contigisse Pharaoni contuma-
 cia, quem praefectorum ac reproborum bene dixe-
 ris prototypum. Peccator erat obfirmatus, cui co-
 uertendo non sufficiebant minae, nec promissa,
 nec supplicia, nec miracula eo spectata: te patrat:
 heri malus, peior hodie, oretentis promebat haec
 verba, necessitate compulsus: *Cras, eras, dimittam
 Exod. 8.
 populum. Vox (inquit D. Aug.) coram reprobarum, 10.
 qui extra arcam remansit: eras, eras, die isthero
 &c. Tandem in obstinata malicia sua contuma-
 cior, mare ingreditur Dei populum perlecuturus,
 Deo multoties exersit agus ac rebellis festinato
 procedit, riget, inflat, maris profunda penetrat.
 Quando iam miris hbitimebat in eum iratus in-
 surgit Dominus: *Respexit Dominus super castra
 Aegyptiorum per columnam ignis & in eis ciner. Exod. 14.
 fecit exercitum eorumque subuertit rotas currum, 14.
 ferebanturque in profundum. q. d. ex illa columna,
 qua erat velut thronus Dei, & populum ducebat
 Hebraeorum, emisit Dominus horrida tonitrua,
 flammantia fulgura in Pharaonem, eiusque cur-
 rus, quibus illi disspabantur, distringebantur, ro-
 taque luxabantur axes eruebantur, quibus perfidus
 ille Pharaon in maris profunda deiecebatur.
 Agnoscit fetor, tandem infelix Deum, culpam sa-
 te ut peccamus, viam malam ingredimur, Do-
 minum persequentes reuertamur, repedandum. Exod. 14.
 Fugimus in senectem, Dominus enim pugnat pro eis. 25.
 P. Cum***

Cum iam curus essent dissoluti, axes rotæque diffracta, regressum medi abatur, nec ingredi potuit multum erat ei remeandum, iam enim profundius erat ingressus, multi in hunc tineris confecerat, quo sua eum peruersa agnabat voluntas, & nec poterat, vel pedetentim ad unum passum procedere eum essent carreae dissipate quadrigari. Quid acturus? subito conglomerantur aqua, Pharaonem absorberent, corpus ad ima demergitur profundum maris, anima vero abyssis inferni deuota sepelitur. In hoc actu, perpende, quia ratione Deus quem tanto tempore Pharaon negauerat, ac eiurauerat cognitus sit nimirum, quando de eo meritas penas sumpsit & illum ipsis malitiae suae passibus & operibus irretiuit.

Hoc idem in te ipso poteris experiri: *Cognoscitur Dominus iudicia faciens, in operibus &c.* Pharaon es tu lapideus, obduratus, heri malus peior hodie, concubinariis amro praeterito, hoc verò leotatos impudicus: gaudens quod tali fruaris, lacus te honorari ob proditorias actiones, in utilitatem tuam, tibi creuisse diuitias: dies tuos translegistotus Dei tui immemor, gloriae caelestis oblitus, quam sibi feruientibus preparauit amplissimam, sed & suppliciorum, quibus maleuolos perdet durissimis. Omnis tua actio, Deo, eiusque praecipis contrahit, ut nec tuis minis melior, nec promissis euaderes sanctior, vox erat illa tua quotidiana cum Pharaone. *Cras, Cras &c.* Cate, ne in spinato immitat tibi Deus subitam, seuamque rempestatem, infranctam acerrimam, quâ animae tuae curus dissoluatur. Curus hic corpus est (interpretare D. Ambr.) in quo residet anima, in illo videas rotas sensuum interiorum, & exteriorum, quibus illa seipsam monet: quippe in suis actionibus in hac vita dependet à corporis potentis, & diffractis autem sensibus, nec valet diccurrere, nec intelligere nec vel passum procedere. *O bone Deus,* & quam ad inuitos passus iniquitate processisti & quam profunde intrastis & quot gressus, quanta vis necessaria, ad remeandum tantum quantum progressus es inueneris? Attamen subuertitur tota, somnus te lethargicus opprimet, ut non sit qui te possit excutere: vertigo capitis quae te conturbet, apoplexia, quae potestas obtundat, ut nec tui ipsius sis compos: quid agis omnium miserrime? Qua ratione tantum inueneris repedabis, quanta in malitia processisti? Qua ratione telam longam succides, quid potes credere, nisi quod mortis aqua: tibi occurrent, & corpus quidem ad profunda descendet sepulchri, à vermibus erodendum, anima verò ad infernum inferio: eum demonum futura perisema. Ita de illis Iob yati-

cinatur: *Apprehendet eum, quasi aqua, inopia, non de opprimet eum temp. sua.* Ita. S. refert pagina 20. farus contigisse virginibus, quae minus prudentes sibi de oleo prouideret prius neglexerant, *Dom autem irent emere, venit sponsus,* sic ut tempore non adessent. Haec omnia ex opinione D. Hieronymi praefate dixit Spiritus S. per Sophoniam, illud commemorans, quod in hora mortis talibus obueniet sceleratis: *Tribulabo homines, & ambulabunt ut caeci: quia Dominus peccauerunt &c.* *Sophoniam. Sed & argenti in coram, & aurum eorum non poterit eos liberare &c. qui a consummationem cum seruatione faciet Dominus.* O terribilia verba! Ego Dominus, quando talibus vltima illuxerit hora, tribulabo eos. Et quae, quælo erunt hæc tribulationes? *Ambulabunt ut caeci, qui iam perdidere vultum, & lectum patientia non habebunt, & hæc patientia quia Domino peccauerunt.* Quid boni speras ex caeco, qui in syha molesta ac imperua à leonibus vrsisque agitatus, huc illuc, quæ quæ fugiat, manu tentat incertus? Credidne viam inuenturum, quæ fugiat, quæ te eripiat, seruetque inoffensum? Iam seruo de peccatoribus sententiam.

Tangit, meo sensu, historiam Sodomitarum, 65. qui adeo in omnem libidinem ferebantur effrenes, ut ipsi angelis vim inferre, domumque Lot perferdere conarentur, quos Deus mira protius ac noua multatam cocitate, ut cum postmodum domum reuerti vellent, nullus eorum ostium domus suae reperire poterit, adeoque ut nec semel oculos ad illam possent reflectere. sed subito illos caelestis ignis absumpsit obduratos: *illi in feribus iusti, cum subitaneis cooperitis essent tenebris, unusquisque ostij sui transitum quaerebat.* Rarum supplicium adinuitanda cocitas, ex subitaneis nata tenebris, quibus obtenebrabantur, ne ostij sui transitum viderent, ac proprias ades ingredierentur. Hoc illis manet supplicium, qui totas ad explendas suas egressi voluptates, velut alter prodigus, dum mentis oculos ad conscientiam reflectunt, animaeque cogitant conuersionem, tenebris cooperientur, perturbant, errabundant, nec quam intrent, tantam apertam inuenient, nec videbunt, quid illis ad animæ salutem sit petagendum: *Tribulabo homines, & ambulabunt ut caeci.* Consilij acquiesce, chatissime. *Varis Hieroniam: Dase Domino Deo vestro gloriam antequam contenebrefcat, & antequam essendant pedes vestri ad montes caliginosos, expectabitur lucem.* Hæc quales montes, 16. quauis.

gravis rubetis oblitus, quam ascensu difficiles
 asperisque ostendit extremam mortis horam, quam
 erit mors acclivis, inulcerata, egerere pauperum
 bona quam altum, illius oblitus, quam pec-
 catori inculpata habuisti, cordis tui delicias? Quam
 sperosum oblatam puellæ famam relinque? O
 montes altos, quia difficiles, obscuros ac caligi-
 nosos; quis enim conveniens apponet remedium,
 & ad locum suum tot tantaque restituet, quæ
 modo sunt inordinata. Quin factus priusquam his
 involuatis angustijs, ad te ipsum revertere, Spi-
 ritus S. attende confitio: *Ante mortem confitere. A*
mortuus, quasi nihil perit confitio. Confiteberis vi-
viens, vivens & sanus confiteberis, & laudabis
Deum, & gloraberis in miserationibus illius. Quam
magnam misericordiam Dominus, & propitius illius co-
municabitur ad se. Magna Dei misericordia, eaq;
 tanta, ut nec eam lingua valeat exprimere: ut
 vero illam consequaris, peccata confitere, ante
 mortis tempus deitatem age penitentiam: *Ante*
mortem confitere. Illa quippe iam instante, sape
 minus instructa est potentia, forte quærit, ut
 sensibus non valeas, & mentis inops confessario
 criminum tuorum nequeas reddere rationem.
 Tempestive de animæ salute esto sollicitus, & in
 Dei miserationibus exultabis. Opportune pecca-
 tum interame si enim illud vivens non occideris,
 ipsum te extremis hærentem angustijs enecabit.
 Non stricim prætereamus circumstantiam,
 quam diuinus sermo commemorat in morte Sau-
 lis. Prælium iussit hic Rex contra Philisthaeos, at
 similito Marte; terga etenim vertit eius exercitus
 hostibus, ut vidit autem copias suas casas, seipsum
 arrepto pugione iniecit, corruensque mortuus
 est. Aderat enim temporis adolescens, qui arbitra-
 tus, læta se Davidi nuntiarunt, si persecutoris
 sui acerbißimi necem ocularis telis indicaret:
 hac quippe in regni totius Israël pacificos intra-
 ret possessionem: tulit de capite Saul regium dia-
 dema, & nullamque auream de brachio, tradidit
 David. *Deus Domine mihi Saul mortuus est. Unde*
nolli? Casu veni in montem Gelboë: cuius ego
ille qui morientem laucinaui: vidi quippe eum
lanceæ incumbentem proprio madentem sanguine,
mortisque doloribus anxiatum. Vidi me, & ut
potuit, ad hoc auxi: perconatus: Quisnam es tu? &
ait ad eum, Amalecites ego sum. Cum igitur me
tot cernas vulneribus confossum, Sic super me: &
interfice me. Vita mea finiat & poena: Sic quoque
super eum occidi illum. &c. & tuli diadema quod
erat in capite eius & armillam de brachio illius &

atque ad Dominum in. m. huc. Monet hic dubium
 Philo. Quis illi adluxit a malecitem illum? Bel-
 lum hæretat contra Philisthaeos, quod hic nego-
 tij illi Amalecitas, cuius iam Saul omnem perdi-
 derat memoriam? Vterius ad quid accurrit Ama-
 lecites in hora mortis extrema Saulis? Quis cum
 illi obiecit? Deinde, cur ab eo querit Saul: *Quis-*
nam es tu? & qualis qualis fuerit, aptus esset ut ei
vitæ adimeret licet fuisse Chananeus, aut Phero-
icus &c. Præclarum hic latet mysterium, ait
 Philo, & intelligendum nobis est, quod licet
 adolescens indicavit, se casu illo venisse, verum-
 tamen respectu Dei, minime sic evem: summam
 enim Deus hoc disposuit providentiâ, quod no-
 bis videtur esse casuale. Res autem sic se habuit
 præcepit Dominus a multis retro annis Saul, ut
 gladio strigente cunctos interficeret Amaleci-
 tas hostes suos, ut nec vni quidem vitam conde-
 naret: ille vero huic præcepto parum obediens,
 eorum aliquibus vitam concessit, ut putabat mise-
 ricors. Sic enim Deus perfide, nollißi vivus, arma-
 tus potestate cunctos meos inimicos interrecio-
 ne delere Amalecitas sed in mei nominis se nasti
 vius ignominiam? Dum igitur mortalibus urge-
 beris angustijs, eorum totus immemor. vms ac-
 curtet, cuius non te cor labaris, hic te transfodiet
 vitæque adimeri inaspicato.
 O Christiano, quam serid, quam saepe tibi
 mandat Deus, ut omnes eius interficias inimi-
 eos, peccata tua, ne vel vni parcas. Hæc audis,
 & recalcitras, qui nedum illa non demolis, sed
 & alis & conseruas integerrima. Quam incolu-
 men illum seruas concubinatam, ut nec vniquam
 illum volueris ablegare: Quam arde servasti bo-
 na aliena, ut nec vniquam volueris iniurijs à te
 læcitho satisfacere? Que tua illa contumacia in
 peccatis perseverans. Tu illa, dum potes, non
 occidis, illa igitur dum mortis contorqueberis
 angustibus, se tibi offerent, erudaque movebunt
 proli: Prohibet in medium illa à te puella viola-
 ta, illa marito iuncta, sed à te ad inhonestam al-
 lecta, pauper oppellus, Ecclesiasticus infamatus,
 & quæ fueras oblitus crimina, prodibunt, te in-
 terficient & in peccato monent. Eia igitur tam
 seuum hostem occidit. Qui enim suo blanditur
 inimico eius corrumpit manibus. (a) Tempestive
 peccata tua confitere, animæ tuæ repara damna,
 dum tibi adest læcitas: per hoc enim ipsa in hac
 vita vitam assequetur gratiæ, & in altera gloriæ
 sempiternæ. Amen.

Lib. de
antiq. heb.
licu.

(a) Quia
à se ene-
migo po-
vitam sua
pa. en sua
m. nos
mucere.

17.

66

22.

